

Snovou existenci vydává Dagmar Halasová (nar. 9. listopadu 1938 v Brně) jako svou třetí knihu. Předcházela jí monografie *Bohuslav Reynek* (Brno, Petrov 1992) věnovaná básníku a grafikovi, jenž své dílo tvořil osaměle, mimo proudy uměleckých směrů, a přece přitahoval a dosud přitahuje pozornost mnoha našich současníků, kteří hledají krásu a smysl života. Po půldruhém desetiletí se pak k tematice, kterou předtím zpracovala odborně, autorka vrátila útlým svazkem *Druhý hlas* (Zlín, Archa 2007), v němž pomocí osobních vzpomínek a úryvků či parafrází korespondence načrtává obraz Reynkova rodného Petrkova, venkovského koutu, kde umělec dlouhá léta žil a perem nebo rydlem ztvárňoval své myšlenky i svá vidění prostých věcí.

Ve srovnání s hrstí vzpomínek na místo setkávání s okruhem rodiny a přátel Bohuslava Reynka jsou paměti nazvané *Snová existence*, jež Dagmar Halasová psala o několik let

dříve, o mnoho rozsáhlejší. Svým způsobem shrnují celý autorčin život, byť ne systematicky a v chronologickém sledu. Jak napovídá podtitul – *vzpomínky nejen římské* –, osnovou knihy jsou vzpomínky na pobyt ve věčném městě, kde Dagmar Halasová strávila osm a půl roku po boku svého manžela, velvyslance u Svatého stolce v letech 1990–1999. Pasáže věnované Římu autorka prokládá vyprávěním epizod z předchozího údobí svého života. Obojí vzpomínky spolu vedou zajímavý dialog. Jedny i druhé však spojuje zásadní péče o to, nazývat věci pravými jmény (neboli *kočku kočkou*). Neznamená to, že by se autorka pokoušela říci o sobě či o druhých lidech úplně všechno, o mnoha věcech naopak úmyslně mlčí, a aby neranila, vynechává i leckterá jména. O tom, o čem mluví, hovoří však „bez obalu“, nebojí se odsuzovat to, co pokládá za špatné.

Čím vším Dagmar Halasová v životě byla? Narodila se ve chvíli, kdy v její zemi právě odzvonili svobodě, a pod totalitními režimy se jí nežilo právě lehce. Špatný „kádrový profil“ jí přivodil potíže během studií, kvůli náboženské víře nesměla nikdy učit, jak by si byla přála. Mohla však vystudovat románskou filologii a využít pak svých znalostí jako překladatelka. Jen knižní tituly, které přeložila (většinou ve spolupráci se svým manželem), představují dobrou třicítku svazků z oblasti beletrie, dějin umění a náboženské literatury. Trojí zaměření její překladatelské činnosti postupovalo v určitém časovém sledu. Nejprve se manželé Halasovi snažili českému čtenáři zpřístupnit romanopisce, které mají rádi, Julienu Greena, Julesa Barbeye d’Aureillyho, Marcelu Pagnola. Další etapa souvisela se zaměstnáním dr. Halasové v Moravské galerii (1969–1990), kde byla kustodkou sbírky bibliofilů a krásných tisků (po sametové revoluci krátce též ředitelkou knihovny). Tehdy přeložila několik monografií z oboru výtvarného umění. A po návratu demokratického řádu do naší země se konečně mohla věnovat tomu, co jí leželo na srdci nejvíc: překladatelskou činností přispět

k obnově křesťanské kultury, kterou v naší zemi léta ateistického režimu poškodila ještě hlouběji než samu náboženskou víru. Mezi díly, jež takto „halasovský překladatelský tým“ zprostředkoval českému čtenáři, představuje přední a největší „položku“ česká verze Jeruzalémské bible, připravovaná od roku 1980 a od roku 1992 postupně vydávaná v pracovní edici. Ta zatím dospěla k předposlednímu (šestnáctému) svazku a do dvou let se očekává vydání celku.

Pěče o estetickou stránku jazyka, do něhož Dagmar Halasová převáděla díla cizích autorů, ji posléze přivedla k myšlence, že by mohla zkušenosti z práce se slovem uplatnit i v původní literární tvorbě. Ve *Snové existenci* čtenáři ocení, že se dozvídá leccos zajímavého ze světa diplomacie, že je autorka bude vodit po Vatikánu, po Římě a po Itálii vůbec, že s nimi sdělí své zkušenosti z těžkých dob totality, a bezpochyby na ně též zapůsobí její vypravěčské umění i hluboký cit pro krásu slova. [F. X. H.]